

Διεύθυνση Κοινωνικής Φροντίδας Δήμου Φυλής

Αφιέρωμα 1821: 200 Χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση

Η Διεύθυνση Κοινωνικής Φροντίδας του ΒΣΣ Δήμου Φυλής θέλοντας να τιμήσει την επέτειο των 200 χρόνων από την Ελληνική Επανάσταση του 1821, πραγματοποίησε εβδομαδιαίο αφιέρωμα προς τιμήν όλων όσων αγωνίστηκαν, με αναφορά σε ιστορικά γεγονότα και παρουσίαση διάσημων πινάκων που αφορούν στους εθνικούς μας ήρωες.

21 Μαρτίου 1821

«Ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για τη λευτεριά της Ελλάδας και δεν την παίρνει πίσω» - Θεόδωρος Κολοκοτρώνης

Αχαιοί και Μανιάτες ερίζουν για το ποιος έριξε την πρώτη τουφεκιά του εθνικού ξεσηκωμού. Στις 21 Μαρτίου αρχίζει η πολιορκία των Καλαβρύτων από τον Σωτήρη Χαραλάμπη και τους Πετμεζαίους. Είναι η πρώτη πολεμική ενέργεια της Επανάστασης και θα λήξει νικηφόρα μετά από πέντε ημέρες.

Στις 23 Μαρτίου οι Μανιάτες υπό την αρχηγία του Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη και τη συνεπικουρία του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη καταλαμβάνουν την Καλαμάτα και με διακήρυξή τους κάνουν γνωστό στη διεθνή κοινότητα τον ξεσηκωμό των Ελλήνων.

Την ίδια ημέρα, οι άνδρες του Αντρέα Λόντου θέτουν υπό τον έλεγχό τους τη Βοστίτσα (σημερινό Αίγιο), ενώ επαναστατικός αναβρασμός επικρατεί στην Πάτρα. Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ορκίζει τους επαναστάτες, σε μεγάλο ξύλινο σταυρό, στη πλατεία Αγίου Γεωργίου.

.....

(Εικόνα: Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, ευλογεί τη σημαία της Επανάστασης, 1865 – Βρυζάκης Θεόδωρος)

23 Μαρτίου 1821

«Όποιος ελεύθερα συλλογάται, συλλογάται καλά» - Ρήγας Φεραίος

Η 23η Μαρτίου 1821 είναι ο πρώτος σημαντικός σταθμός του εθνικού αγώνα, μιας και Μανιάτες και άλλοι οπλαρχηγοί κατέλαβαν αναίμακτα την Καλαμάτα.

Εκεί τελέστηκε δοξολογία στο ναό των Αγίων Αποστόλων και αμέσως μετά συγκροτήθηκε επαναστατική επιτροπή, η «Μεσσηνιακή Γερουσία ή Σύγκλητος», με επικεφαλής τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη.

Η επιτροπή εξέδωσε την 1η Επιστολή προς τις Ευρωπαϊκές Αυλές, όπου ο Πετρόμπεης υπογράφει ως Αρχιστράτηγος των Σπαρτιατικών Δυνάμεων.

Ακολουθούν αποσπάσματα από το κείμενο της Προκήρυξης, το πρωτότυπο της οποίας σώζεται στα αρχεία του Foreign Office (Βρετανικού Υπουργείου Εξωτερικών):

(Η Προκήρυξή της Μεσσηνιακής Γερουσίας προς την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη, αναφέρει ότι οι Έλληνες ξεσηκώθηκαν για την ελευθερία τους.)

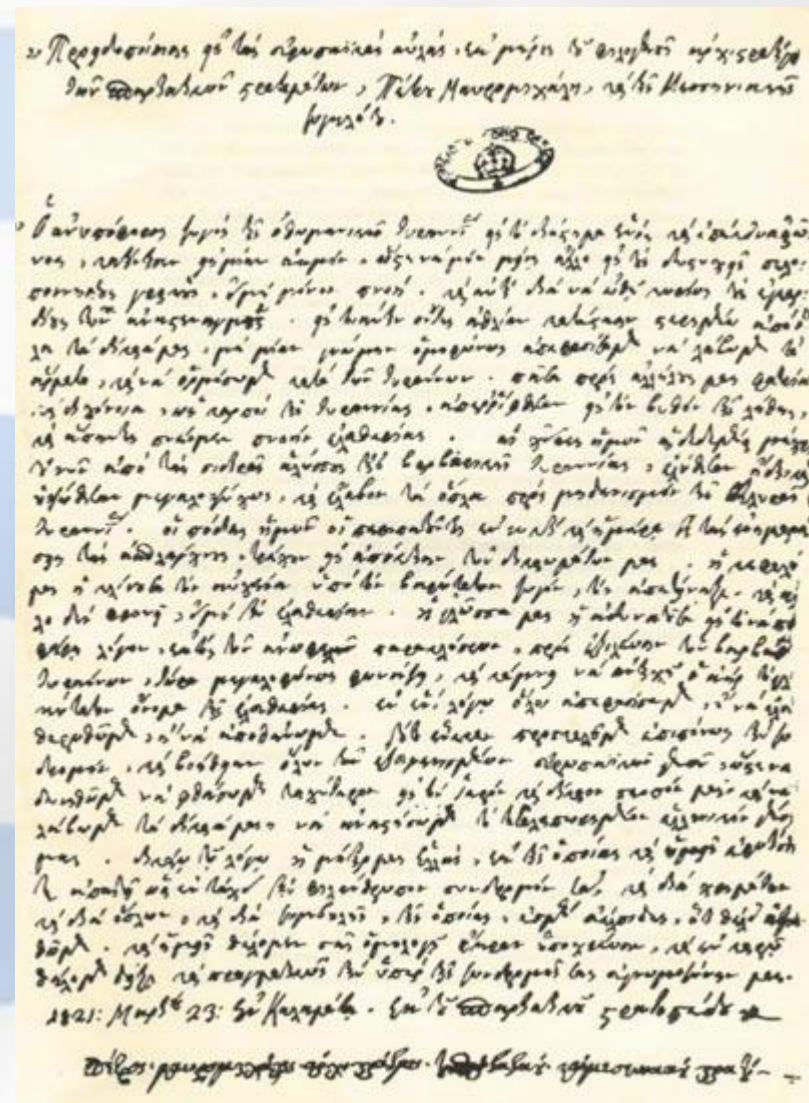
«Η κεφαλή μας η κλίνουσα τον αυχένα υπό τον ζυγόν τον απετίναξε και άλλο δεν φρονεί, ει μη την Ελευθερίαν. Η γλώσσα μας η αδυνατούσα εις το να προφέρη λόγον, εκτός των ανωφελών παρακλήσεων, προς εξιλέωσιν των βαρβάρων τυράννων, τώρα μεγαλοφώνως φωνάζει και κάμνει να αντηχή ο αήρ το γλυκύτατον όνομα της Ελευθερίας».

«Εν ενί λόγῳ απεφασίσαμεν, ή να ελευθερωθώμεν, ή να αποθάνωμεν. Να αναστήσωμεν το τεταλαιπωρημένον Ελληνικόν γένος μας».

«1821 Μαρτίου 23 εν Καλαμάτα. Εκ του Σπαρτιατικού Στρατοπέδου Πέτρος Μαυρομιχάλης, αρχιστράτηγος του Σπαρτιατικού και Μεσσηνιακού στρατού....»

.....

Εικόνα: Η Προκήρυξη της Μεσσηνιακής Γερουσίας προς την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη

23 Μαρτίου 1821

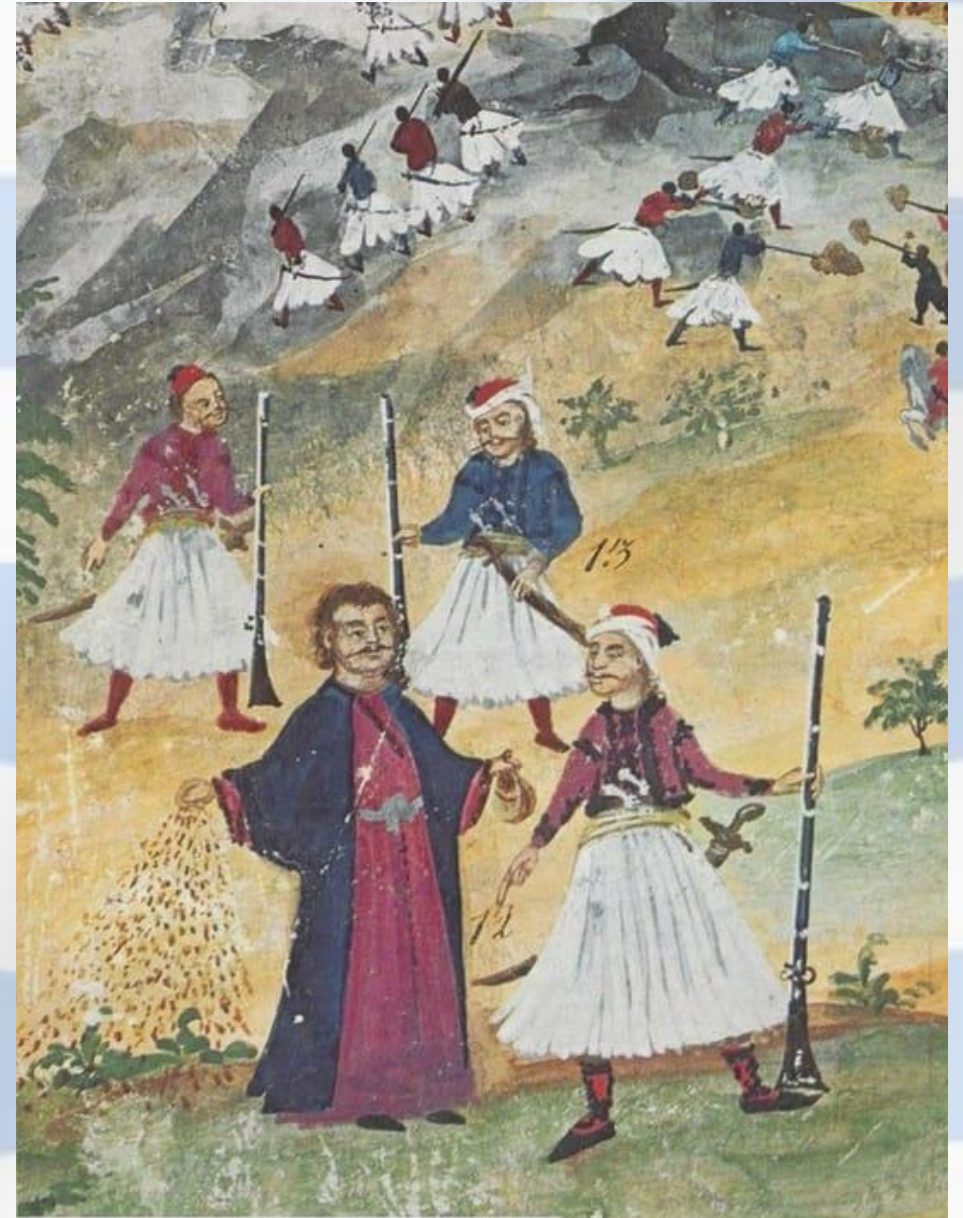
Η Επανάσταση του 1821 είναι μια από τις κορυφαίες στιγμές στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας, που ανέδειξε αληθινούς ήρωες, σπουδαίους μαχητές και φωτισμένους λόγιους που διέθεσαν τη ψυχή τους, τη ζωή τους, για τον ιερό αγώνα των Ελλήνων.

Αυτό είναι ένα ποίημα ύμνος για την επανάσταση, τον πατριωτισμό, την γενναιότητα των Ελλήνων.

Ελεύθεροι πολιορκημένοι (Διονύσιος Σολωμός)

(απόσπασμα από το Β' σχεδιάσμα)

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει·
λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί, κι η μάνα το ζηλεύει.
Τα μάτια η πείνα εμαύρισε· στα μάτια η μάνα μνέει·
στέκει ο Σουλιώτης ο καλός παράμερα καί κλαίει:
«Έρμο τουφέκι σκοτεινό, τι σ' έχω γω στο χέρι;
οπού συ μού 'γινες βαρύ κι ο Αγαρηνός το ξέρει».
Ο Απρίλης με τον Έρωτα χορεύουν και γελούνε
κι οσ' άνθια βγαίνουν και καρποί τόσ' άρματα σε κλειούνε.
Και μες τη θάλασσα βαθιά ξαναπετιέται πάλι,
κι' ολόλευκο εσύσμιξε με τ' ουρανού τα κάλλη.
Και μες της λίμνης τα νερά, οπ' έφθασε μ' ασπούδα
έπαιξε με τον ίσκιο της γαλάζια πεταλούδα.
Που ευώδιασε τον ύπνο της μέσα στον άγριο κρίνο
το σκουληκάκι βρίσκεται σ' ώρα γλυκιά κ' εκείνο.
Μάγεμα η φύσις κι όνειρο στην ομορφιά και χάρη,
η μαύρη πέτρα ολόχρυση και το ξερό χορτάρι
Με χίλιες βρύσες χύνεται, με χίλιες γλώσσες κρένει:
όποιος πεθάνει σήμερα χίλιες φορές πεθαίνει.

Ο Ρήγας σπέρνει τον σπόρο της λευτεριάς. Λεπτομέρεια από τον πίνακα «Πτώσις της Κωνσταντινουπόλεως» (1836) του Παναγιώτη Ζωγράφου

24 Μαρτίου 1821

Η Ελληνική Επανάσταση κηρύχτηκε στη Ρούμελη στις 24 Μαρτίου 1821 (στο Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία Σαλώνων) και στις 27 άρχισε η πολιορκία των Σαλώνων.

Ο Διάκος, ο Πανουργιάς, ο Γιαγτζής, ο Δυοβουνιώτης, με το φλογερό Δεσπότη Σαλώνων Ησαΐα ζώστηκαν τ' άρματα και ξεσηκώθηκαν.

Στην ιστορική πραγματικότητα καταγράφεται ότι οπλαρχηγός της επαρχίας Σαλώνων ήταν ο Πανουργιάς, ο οποίος, όταν πολιορκήθηκε ο Αλής, έφυγε από τα Ιωάννινα και ήλθε στα Σάλωνα. Στις 24 Μαρτίου, όταν έμαθε ότι επαναστάτησε η Αχαΐα, ο Πανουργιάς βρισκόταν μαζί με τους 60 αρματολούς του στην Μονή του Προφήτη Ηλία, μιάμιση ώρα έξω από τα Σάλωνα. Εκεί κάλεσε τους προεστούς της πόλης και των χωριών και έκανε γενική συνέλευση, στην οποία ομόφωνα αποφασίστηκε να επιτεθούν στους Τούρκους.

Το φρούριο των Σαλώνων ήταν το πρώτο που κατέλαβαν οι Έλληνες στην Επανάσταση του 1821.

.....

200 ΧΡΟΝΙΑ ΜΕΤΑ !!!

Εορτασμός Επετείου Ελληνικής Επανάστασης

Με τις επισκέψεις ξένων ηγετών και με λαμπρότητα, παρά τις ιδιαίτερες συνθήκες που έχει δημιουργήσει η πανδημία του κορονοϊού θα γιορταστεί η επέτειος των 200 χρόνων από την έναρξη της ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Από το πρόγραμμα των εκδηλώσεων για τον εορτασμό ξεχωρίζει η επίσκεψη των ηγετών στο νέο κτίριο της Εθνικής Πινακοθήκης στις 24 Μαρτίου.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης αναμένεται να δοθεί έμφαση σε πίνακες με θέμα την Επανάσταση του 1821.

Σε περίοπτη θέση θα βρίσκονται οι πίνακες του Θεόδωρου Βρυζάκη «Η Ελλάς ευγνωμονούσα» και «Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός ευλογεί τη σημαία της Επανάστασης».

(Εικόνα: Η Ελλάς ευγνωμονούσα, Θεόδωρος Βρυζάκης)

«Εγώ Γραικός γεννήθηκα, Γραικός θε να πεθάνω.» - Αθανάσιος Διάκος

25 Μαρτίου 1821

«Εδώ στο Ελληνικό το χώμα, το στοιχειωμένο και ιερό,
που το ίδιο χώμα μένει ακόμα απ' τον αρχαίο τον καιρό,
στο χώμα τούτο πάντα ανθούνε κι έχουν αθάνατη ζωή
και μας θαμπώνουν, μας μεθούνε νεράιδες, ήρωες, θεοί.

Εδώ στο Ελληνικό το χώμα, το στοιχειωμένο κι ιερό,
που το ίδιο χώμα μένει ακόμα απ' τον αρχαίο τον καιρό,
Είδα τη Νίκη τη μεγάλη, τη Νίκη τη παντοτινή,
την είδα εμπρός μου να προβάλλει με φορεσιά ολοφωτεινή.»

Κωστής Παλαμάς

.....
Ο Εθνικός μας ξεσηκωμός γιορτάζεται εφετησιακά στις 25 Μαρτίου με απόφαση του Βασιλιά Όθωνα, στις 15 Μαρτίου του 1838, προκειμένου να συνδεθεί με το εκκλησιαστικό γεγονός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Ήταν επιθυμία και του Αλέξανδρου Υψηλάντη καθώς και της Φιλικής Εταιρείας προκειμένου να συνδεθεί η έναρξη της ελληνικής επανάστασης με μια μεγάλη εκκλησιαστική εορτή της χριστιανοσύνης με σκοπό να τονωθεί το φρόνημα των ορθοδόξων Ελλήνων.

Από τότε και 200 χρόνια μετά.... Η έναρξη της Επανάστασης του 1821 είναι μια από τις κορυφαίες χρυσές στιγμές στη σύγχρονη ιστορία της Ελλάδας μας.

25 Μαρτίου 1821

Στον παρόντα χρόνο και μετά την πολυπόθητη απόκτηση της ελευθερίας του Έθνους, για την οποία εκατόμβες αίματος προσφέρθηκαν θυσία ηρωική στο βωμό της ελευθερίας, οι έννοιες: «Ελευθερία», «Δημοκρατία», «Πίστη», «Πατρίδα», «Οικογένεια», φαίνεται, τελικά, να παραμένουν διαχρονικές αξίες στη διαμόρφωση της εθνικής μας ταυτότητας!!!

Το 1821 ανέδειξε αληθινούς ήρωες, σπουδαίους μαχητές και φωτισμένους λόγιους που διέθεσαν τη ψυχή τους, τη ζωή τους και ολόκληρη την περιουσία τους για τον ιερό αγώνα των Ελλήνων, δίνοντας το παράδειγμα με τον πατριωτισμό και τη γενναιότητά τους σε μας τους νεότερους Έλληνες του 2021 προκειμένου να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για τα δίκαια και ιερά μας!!!

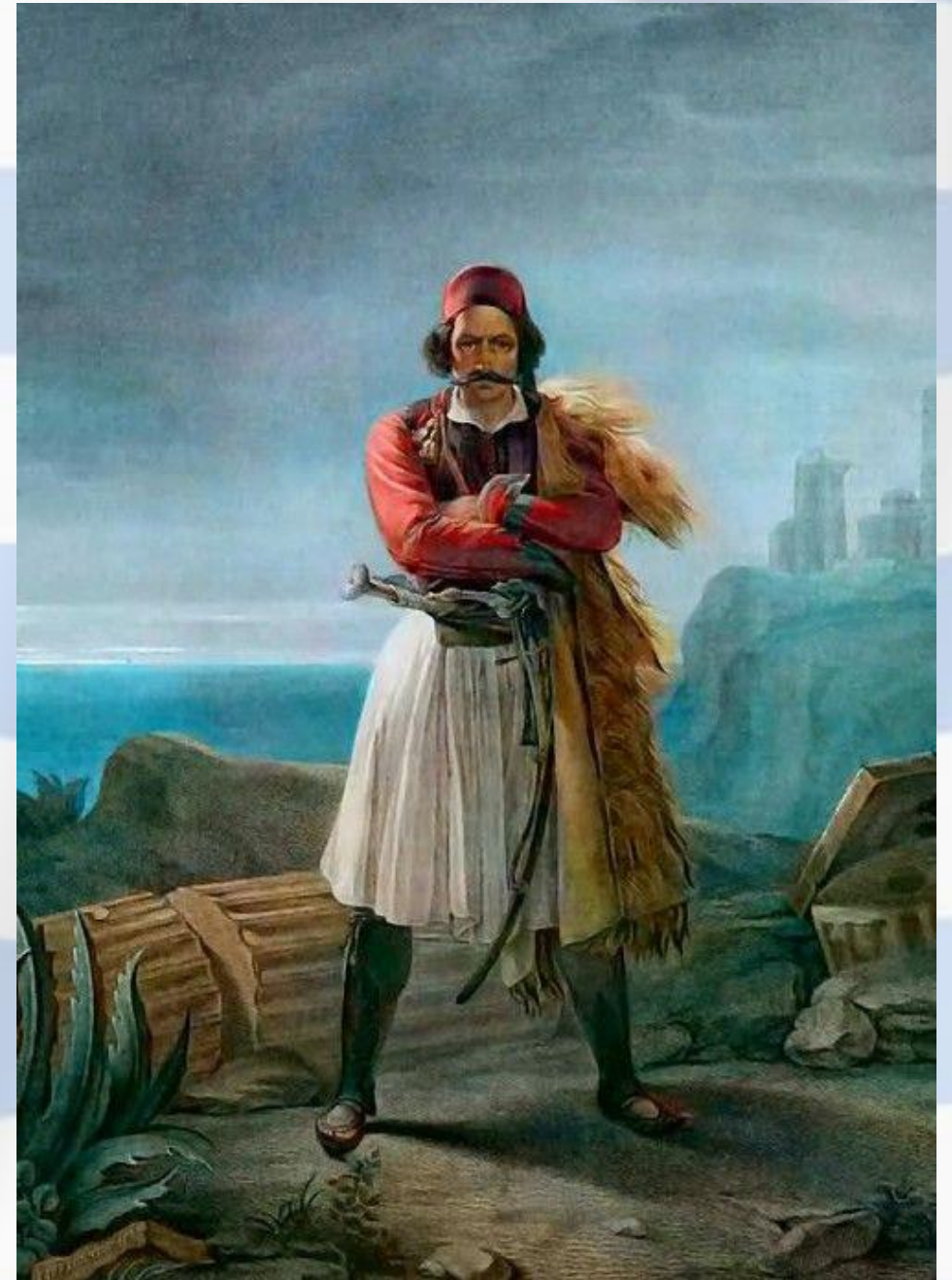
.....

Επιλέγουμε να προσθέσουμε ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα από τον «Θούρειο» του Ρήγα Φεραίου ως μια ένδειξη τιμής στους ήρωες προγόνους μας

"Ως πότε παλικάρια νὰ ζοῦμεν στὰ στενά,
Μονάχοι σὰ λιοντάρια, σταῖς ράχαις στὰ βουνά;
Σπηλιαῖς νὰ κατοικοῦμεν, νὰ βλέπωμεν κλαδιά,
Νὰ φεύγωμ' ἀπ' τὸν Κόσμον, γιὰ τὴν πικρὴ σκλαβιά.
Νὰ χάνωμεν ἀδέλφια, Πατρίδα, καὶ Γονεῖς,
Τοὺς φίλους, τὰ παιδιά μας, κι' ὅλους τοὺς συγγενεῖς.
Καλλιῶναι μίας ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ,
Παρὰ σαράντα χρόνοι σκλαβιά, καὶ φυλακὴ."

Χρόνια μας Πολλά Ελληνίδες κι Έλληνες !!!!!

(Εικόνα: Έλληνας αγωνιστής, Λουδοβίκος Λιπαρίνι/Ludovico Lipparini)

26 Μαρτίου 1821

**«Με τα χρήματα δεν αγοράζεις τα μυαλά».
Καπετάν Μελέτης Βασιλείου, Ήρωας της Ελληνικής Επανάστασης**

Ολοκληρώνοντας το ΑΦΙΕΡΩΜΑ μας για τα 200 χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, επιλέγουμε να αναφερθούμε σε έναν ήρωα της τοπικής μας κοινωνίας.

Πρόκειται για τον οπλαρχηγό καπετάν Μελέτη Βασιλείου, που γεννήθηκε στη Φυλή (ή Χασιά) το 1778 και υπήρξε μέλος της Φιλικής Εταιρίας, συμβάλλοντας ενεργά στην οργάνωση των επαναστατικών δυνάμεων της Αττικής.

Αμέσως μόλις ξέσπασε η Επανάσταση το 1821, κατάφερε με πολύ διπλωματικό τρόπο να πείσει τους Τούρκους ότι μπορούσαν να συνεργαστούν. Αυτό ήταν και το μοιραίο τους λάθος. Πιστεύοντας ότι στο πρόσωπο του Βασιλείου, μπορούσαν να βρουν έναν σύμμαχο, του έδωσαν όλο τον χρόνο για να συγκροτήσει τις δυνάμεις του.

Ο Καπετάν Μελέτης, κατάφερε μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να επανδρώσει ένοπλο σώμα που ξεπερνούσε τους χίλιους άνδρες. Από τα στενά της Οσγιάς, σημερινή Πάρνηθα, άρχισε τις λεηλασίες των τούρκικων κτημάτων.

Στα ιστορικά γεγονότα της εποχής καταγράφεται ότι στις 25 Απριλίου 1821, οι χωρικοί της Αττικής επαναστατούν κατά του Οθωμανικού ζυγού. Μια επέτειος ξεχασμένη από το επίσημο κράτος, άγνωστη στην υπόλοιπη Ελλάδα, αλλά γνωστή στα χωριά των ξωτάρηδων, όπως υποτιμητικά αποκαλούσαν οι Αθηναίοι τους χωρικούς της Αττικής.

200 χρόνια πέρασαν από τότε που Χασιώτες, Μενιδιάτες, Μεσογειίτες, με κύριο αρχηγό τον Χασιώτη Μελέτη Βασιλείου, με ελάχιστο οπλισμό και με διάφορα γεωργικά εργαλεία, αξίνες και σκεπάρνια ύψωναν το ανάστημά τους στην Οθωμανική Αυτοκρατορία που τους καταδυνάστευε επί 4 αιώνες.

Τη νύχτα μεταξύ 25ης και 26ης Απριλίου, 600 ένοπλοι επιτέθηκαν στα τείχη των Αθηνών από την πλευρά μεταξύ των Αγίων Αποστόλων και της Μπουμπουνίστρας και γρήγορα κατάφεραν να κυριαρχήσουν σε ολόκληρη την πόλη των Αθηνών, εκτός της Ακροπόλεως.

**Ο οπλαρχηγός
καπετάν Μελέτης Βασιλείου**

26 Μαρτίου 1821

Ο καπετάν Μελέτης εγκαταστάθηκε στο Διοικητήριο και στις 28 Απριλίου 1821 ύψωσε με επίσημη τελετή την σημαία της Ελευθερίας. Δυστυχώς όμως, λίγες ημέρες μετά φονεύεται ο Γενικός Αρχηγός της επαναστατημένης Αττικής, Δήμος Αντωνίου σε μια μικρή αψιμαχία έξω από τα τείχη, αφήνοντας πλέον μόνο του και χωρίς πολιτική κάλυψη τον καπετάν Μελέτη, ο οποίος ήταν μεν ο αδιαφιλονίκητος στρατιωτικός ηγέτης αλλά δεν ήταν αποδεκτός από το κατεστημένο των προκρίτων των Αθηνών. Η προσωπικότητα του λαϊκού αγωνιστή καπετάν Μελέτη προκαλούσε σοβαρές αντιδράσεις στους προκρίτους των Αθηνών, που δεν μπορούσαν να αποδεχτούν για αρχηγό έναν «ξωτάρη» (χωρικό). Γενικότερα, οι λαϊκοί αγωνιστές, που είχαν καθοριστική συμβολή στην απελευθέρωση, δεν είχαν απλώς δικαίωμα στην εξουσία, αλλά απαιτούσαν και συγκεκριμένο πρότυπο διακυβέρνησης που έδινε πραγματικά δημοκρατικά προνόμια και στον απλό λαό, όπως φάνηκε και από τα έργα του Ανδρούτσου στην Αθήνα. Κάτι τέτοιο όμως δεν μπορούσε να γίνει αποδεκτό από το ντόπιο αρχοντολόι. Έτσι στο Μοριά φυλακίστηκε ο Κολοκοτρώνης και οι Μωραίτες καπεταναίοι, ενώ στη Ρούμελη δολοφονήθηκε ο Ανδρούτσος από το πρωτοπαλικάρό του τον Γκούρα, καθώς και ο λαϊκός ηγέτης της περιοχής των Αθηνών, ο Καπετάν Μελέτης Βασιλείου, από τους ομοχώριους του. Τον Μάιο του 1826 ο Μελέτης Βασιλείου, δολοφονήθηκε κάτω από μια ελιά, από αδερφικό χέρι την ώρα που κοιμόταν καθώς οι συντοπίτες του με την επιδρομή του Ομέρ Πασά στην Αττική έσπευσαν να δηλώσουν υποταγή (ενέργεια με την οποία διαφώνησε ο Βασιλείου) όντως σε ρήξη με τον φρούραρχο Ακροπόλεως Γκούρα.

Δυο δίστιχα που έχουν διασωθεί από την λαϊκή παράδοση της Αττικής, τα οποία ήταν στα αρβανίτικα και που αναφέρονται στη συνομιλία του καπετάν Μελέτη Βασιλείου με τον τροφοδότη του Πανούση Μαγουλιώτη, εμπεριέχουν όλη τη διχόνοια του γένους μας.

Λέει ο Μαγουλιώτης:

«Αν είχαμε όλοι ένα μυαλό θα είχε ελευθερωθεί αυτός ο τόπος».

Κι απάντησε ο καπετάν Μελέτης Βασιλείου:

«Πολύ σωστή αυτή η κουβέντα... με τα χρήματα, όμως, δεν τα αγοράζεις τα μυαλά».

Εν κατακλείδι και με σεβασμό στους αγώνες των προγόνων μας, με ευγνωμοσύνη για την Ελεύθερη Ελλάδα που μας παρέδωσαν αλλά και με θλίψη για τις μαύρες σελίδες της διχόνοιας που σημάδεψαν με τον δικό τους τρόπο την ιστορία μας, προσθέτουμε στο τέλος του Αφιερώματος τα λόγια του Ιωάννη Μακρυγιάννη :

«...Τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί κι' αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι, όσοι αγωνιστήκαμεν, αναλόγως ο καθείς, έχομεν να ζήσωμεν εδώ. Το λοιπόν δουλέψαμεν όλοι μαζί, να την φυλάμε κι' όλοι μαζί και να μη λέγη ούτε ο δυνατός «εγώ», ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστή μόνος του και φκείαση, ή χαλάση, να λέγη εγώ, όταν όμως αγωνίζονται πολλοί να φκειάνουν, τότε να λένε «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» κι' όχι εις το «εγώ». Και εις το εξής να μάθωμεν γνώση, αν θέλωμεν να φκειάσωμεν χωριόν, να ζήσωμεν όλοι μαζί!...» !!!

Διεύθυνση Κοινωνικής Φροντίδας
Δήμου Φυλής

«Γιατί θέλει
αρετή και τόλμη
η ελευθερία.»